

AVRAM GALANTİ/NURETTİN CEVİZ-MUSA YILDIZ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ DİL VE TARİH-COĞRAFYA
FAKÜLTESİ KÜTÜPHANESİ YAZMALARI (I VE II/ 1)

İbrahim Ethem Polat*

Dünya kültür miraslarının önemli ürünleri sayılan, geçmiş ve gelecek kuşaklar arasında da en önemli bilim ve kültür köprüsü olan kaynakların başında el yazması eserler gelmektedir. Bu eserler; tarih, din, dil, felsefe, coğrafya, astroloji, fen bilimleri gibi çeşitli konularda, yazıldığı dönem ve yere ait temel bilgileri bünyesinde toplayan, bilim ve sanat dünyasının ilk elden kaynaklarını oluşturmaktadır.

İslam dünyası ve ülkemiz Ortaçağdan günümüze el yazmaları konusunda dünyanın en zengin kıymetlerine sahiptir. Ortaçağ Avrupası'nda toplam kitap sayısı on bini geçmezken İslam dünyasında Merv, Semerkant, Bağdat, Trablus, Kahire başta olmak üzere pek çok ilim merkezinde milyonlarca el yazması eser kütüphanelerden taşmaktaydı. Bugün ülkemizde en eskileri 10. yüzyıla kadar tarihlendirilebilen eserler, yaklaşık 900 yıllık bir tarihin sayfalarını gözler önüne sermektedir. Bu eserler yurdumuzun dört bucağına dağılmış kütüphaneler ve müzeler başta olmak üzere, üniversiteler, resmi ve özel kurum-kuruluşlarda, şahıslarda bulunmaktadır.

Bu eserlerin yazıldığı tarihten günümüze ulaştırılması bir ülkenin en bilimsel başarılarından biri sayılabilir. Yüksek kıymetlere haiz bu zenginlik üzerinde çalışmak ve ulusal kültürle birlikte tüm insanlığın ortak kültür değeri olan bu paha biçilmez mirasın yüzyıllar boyu canlı tutulması ve yaşatılması ise hiç şüphesiz başarabilen milletlerin haklı övünç kaynağını oluşturacaktır.

---

* Yrd. Doç. Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi, (e-posta: ethempolat@hotmail.com).

TANITIM

Anadolu'nun dört bir tarafına yayılmış bu engin bilim ve kültür varlığının, gerek daha iyi koşullarda korunması, gerekse araştırmacıların yararına sunulması amacıyla bir araya getirilmesi, Cumhuriyetimizin kuruluşunu izleyen yılların önemli tasarımlarından birisidir.

Süleymaniye Kütüphanesi, Milli Kütüphane ve İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi gibi geniş yazma eser koleksiyonlarına sahip kütüphanelerin yanı sıra Türkiye'nin en büyük yazma eser kütüphanelerinden birisi olan **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi**'nin Yazma eserler bölümü, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin kuruluş yıllarından başlamak üzere bağış ya da koleksiyonculardan satın alma yoluyla oluşturulmuş seçkin bir bölümdür.

Aralarında müellif hatlı nüshalar, ünik (tek) nüshalar, istinsah zamanı bakımından tarihsel değeri bulunan, tezhip, minyatür ve hat yönüyle yüksek sanat değeri taşıyan binlerce el yazması eserin, 1999 yılından buyana sürdürülen ve Kültür Bakanlığı tarafından desteklenen bir proje kapsamında envanter ve kataloglama çalışmalarıyla araştırmacıların hizmetine sunulması için kayda değer bir aşama kaydedilmiştir.

On bir koleksiyonda mevcut 15.039 cilt kitapta bulunan yaklaşık 40.000 başlık eserden 786'sının bulunduğu ÜNİVERSİTE A koleksiyonunun katalogu *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi Yazmalar katalogu (I)* adıyla 2006'da, 1.100 başlık eserin bulunduğu MUSTAFA CON A ve B koleksiyonunun yarısı da *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi Yazmalar katalogu (II/1)* adıyla 2008 yılında yayımlanmıştır.

TANITIM

Bu kataloglar, ÷lkemizin değerli bilim adamlarının önc÷l÷ęünde yürüt÷lmüş ve pek çok genç akademisyenin katkı sağlamış olduğu sözü edilen proje kapsamında hazırlanan künye fişleri esas alınarak yine bu ekipte görev alan Doç. Dr. Derya Örs, Yrd. Doç. Dr. Muhammet Hekimoęlu ve Dr. Kemal Tuzcu tarafından yayına hazırlanmıştır.

Bu kataloglarda Arapça, Farsça ve Türkçe olmak üzere eserlerin; eser adı, yazar ve müstensih adları, istinsah yeri ve tarihi, baş ve son bilgileri, konuları ve ilgili oldukları konunun yanı sıra diğer nüshalarının nerede olduğu ve ilgili olduğu başka bir eser varsa bu eser hakkında bilgiler de yer almaktadır.

Çok az bir kısmının kataloglarının basıldığı bu kültür hazinesinin tüm koleksiyonlarının ortaya çıkarılması, gerek dijital ortamda gerekse basılı olarak kataloglarının hazırlanarak yok olmaktan ve unutulmaktan kurtarılması, bilim dünyasının heyecanla arzuladığı bir beklentinin gerçekleşmesini sağladı.

Kültür mirasımızın ihyâ edildiği böylesine kıymetli çalışmalarını yayınlayan yayın ekibini ve bu projede görev almış tüm bilim insanlarını kutluyor ve bu alanda yapılacak yeni çalışmalarını merakla bekliyoruz.